

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ”**

Для спеціальності (напрямок підготовки)

073 «Менеджмент»

073 «Менеджмент» «Управління фінансово-економічною безпекою»

Автор: к.е.н., доцент Горбашевська М.О.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту протокол №1 від 30 серпня
2017 року

МАРІУПОЛЬ - 2017

Маріупольський державний університет

Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри менеджменту
В.Я.Омельченко
“ _____ ” _____ 2017року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП7 ПП1.2.2. КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

напрямок підготовки _____

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність **073 «Менеджмент» «Управління фінансово-економічною безпекою»**

073 «Менеджмент»

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

факультет _____

економіко-правовий

(назва факультету)

2017 - 2018

Робоча програма _____ Корпоративне управління _____ для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за напрямом підготовки _____, спеціальністю 8.18010014 «Управління
фінансово-економічною безпекою та 073 «Менеджмент»

_____ к.е.н., доцент Горбашевська М.О.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від 30 серпня 2017 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань _____ (шифр і назва) Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)	<u>Нормативна</u> (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>8.18010014 «Управління фінансово-економічною безпекою»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науководослідне завдання реферативне дослідження		Семестр	
Загальна кількість годин- 90		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 13 самостійної роботи студента - 26	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	Лекції	
		16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		14 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	-
Індивідуальні завдання			
-	-		
Вид контролю: <u>екзамен</u>			

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва) Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)	<u>Нормативна</u> (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність: <u>073 «Менеджмент»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й

Індивідуальне науководослідне завдання реферативне дослідження	Спеціалізація: «Менеджмент організацій і адміністрування»	Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	ОС: <u>магістр</u>	Лекції	
		16 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	14 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		80 год.	95 год.
		Індивідуальні завдання	
		2 год. -	1 год.
Вид контролю: екзамен			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 33,3%/66,7% для заочної форми навчання – -/-.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою вивчення дисципліни «Корпоративне управління» є ознайомлення студентів із теоретичними основами корпоративного управління, інституційними та інформаційними інструментами забезпечення функціонування системи корпоративного управління на підприємствах.

Основними завданнями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів фаху з питань:

- застосування теоретичних аспектів корпоративного управління в практичній діяльності;
- використання основних елементів та принципів корпоративного контролю, механізм його здійснення в діяльності підприємств;
- застосування методів оцінки економічної ефективності корпоративного управління;
- формування системи органів корпоративного управління, принципів їх функціонування та форм підзвітності. **знати:**
- принципи корпоративного управління;
- принципи організації та функціонування органів корпоративного управління;
- моделі корпоративного управління в сучасних умовах;
- основні елементи та принципи корпоративного контролю;
- методи оцінки економічної ефективності корпоративного управління.

вміти використовувати:

- теоретичні основи корпоративного управління;
- принципи корпоративного управління в сучасних умовах;
- особливості моделей корпоративного управління в сучасних умовах;
- міжнародний та вітчизняний досвід становлення;
- принципи та механізм функціонування найвищого рівня управління акціонерним товариством (загальні збори акціонерів, рада директорів, спостережна рада, ревізійні органи);
- права та обов'язки акціонерів, їх реалізація, дотримання та захист; порядок виплати дивідендів та проведення ефективної дивідендної політики;
- основні елементи та принципи корпоративного контролю, механізм його здійснення, а також основні процеси ринку корпоративного контролю (злиття та поглинання);
- природу корпоративних конфліктів, способи їх уникнення та урегулювання;
- умови та методи оцінки економічної ефективності корпоративного менеджменту на акціонерних товариствах;
- склад основних елементів та механізм формування корпоративної культури в сучасному акціонерному товаристві.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні аспекти системи корпоративного управління

Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління

Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання. Характеристика елементів корпоративного управління. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного співтовариства на їх узагальнення. Моделі корпоративних відносин: світовий досвід та особливості управління корпораціями в Україні. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу. Основні характеристики інтеграційних процесів, типи та форми інтегрування. Корпоративна культура та її роль у корпоративному управлінні. Різновиди організаційних об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки.

Тема 2. Зовнішня сфера корпоративного управління

Форми державного регулювання ринку цінних паперів. Роль і функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі. Управління корпоративними правами держави. Податкова політика в корпоративному секторі України. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні. Види депозитарної діяльності та її суб'єкти. Управління рухом акцій на первинних і вторинних ринках. Фінансові посередники в системі корпоративного управління. Основні організаційні форми фінансового посередництва.

Змістовий модуль 2. Особливості ефективної діяльності корпорацій

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти системи корпоративного управління												
Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління	20	2	4			14						
Тема 2. Зовнішня сфера корпоративного управління	20	4	4			12						
Разом за змістовим модулем 1	40	6	8			26						
Змістовий модуль 2. Особливості ефективної діяльності корпорацій												
Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	20	2	4			14						
Тема 4. Стратегічне управління корпораціями	22	4	4			14						
Тема 5. Оцінювання ефективності корпоративного управління	18	2	4			12						
Тема 6. Корпоративна соціальна відповідальність	18	2	4			12						
Разом за змістовим модулем 2	78	10	16			52						
Модуль 2												
ІНДЗ	2					2						
Усього годин	120	16	24			2	78					

5. Теми семінарських занять для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні основи корпоративного управління	4
2.	Зовнішня сфера корпоративного управління	4
3.	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	4
4.	Стратегічне управління корпораціями	4
5.	Оцінювання ефективності корпоративного управління	4
6.	Корпоративна соціальна відповідальність	4
	Разом	24

5. Теми семінарських занять для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» «Управління фінансово-економічною безпекою»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні основи корпоративного управління	2
2.	Зовнішня сфера корпоративного управління	2
3.	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	2
4.	Стратегічне управління корпораціями	2
5.	Оцінювання ефективності корпоративного управління	2
6.	Корпоративна соціальна відповідальність	4
	Разом	14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні основи корпоративного управління	14
2.	Зовнішня сфера корпоративного управління	12
3.	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	14
4.	Стратегічне управління корпораціями	14
5.	Оцінювання ефективності корпоративного управління	12
6.	Корпоративна соціальна відповідальність	14
	Разом	80

7. Індивідуальні завдання – реферативне дослідження (2 години)

Тематика досліджень

1. Аналіз становища корпоративного управління в Україні.
2. Формування принципів корпоративного управління
3. Основні тенденції розвитку корпоративного управління в Україні.
4. Світовий досвід державного регулювання корпоративного сектора
5. Міжнародні стандарти практики корпоративного управління
6. Система корпоративного управління в США.
7. Система корпоративного управління в Німеччині.
8. Система корпоративного управління в Японії.
9. Корпоративна культура як чинник сучасного управління.
10. Корпоративна етика в Україні.
11. Особливості управління державними корпоративними правами в Україні.
12. Особливості формування і розвитку фондового ринку в Україні.
13. Методи управління цінними паперами акціонерного товариства.
14. Роль, види і стан фінансового посередництва в системі корпоративного управління на Україні.
15. Депозитарна система в Україні (особливості становлення і розвитку).
16. Про проблеми вдосконалення законодавства у сфері корпоративного управління.
17. Історія виникнення акціонерної форми господарювання.

18. Акціонерне товариство в системі правових інституцій.
19. Переваги і недоліки акціонерного товариства.
20. Акції, їх види і особливості обігу в Україні.
21. Контроль за фінансово-господарською діяльністю корпорацій
22. Антикризове управління в корпораціях
23. Вітчизняний і зарубіжний досвід застосування стратегічного управління корпораціями.
24. Основні принципи та форми стратегічного управління.
25. Особливості використання стратегічного планування в корпораціях.
26. Рейтинг корпоративного управління акціонерних товариств: порівняння світового та вітчизняного досвіду.
27. Оцінка якості корпоративного управління.
28. Корпоративна соціальна відповідальність та стратегічне управління підприємством.
29. Управління соціальними програмами компанії.
30. Аналіз ефективності корпоративних соціальних програм.

8. Методи навчання

Лекції (оглядові, тематичні, дискусії); робота в Інтернет; складання графічних схем, реферування, конспектування тощо.

9. Методи контролю

Поточне тестування; оцінка за проект; модульні контрольні роботи тощо.

Питання до екзамену

1. Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання.
2. Характеристика елементів корпоративного управління.
3. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного співтовариства на їх узагальнення.
4. Моделі корпоративних відносин: світовий досвід та особливості управління корпораціями в Україні.
5. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу.
6. Різновиди організаційних об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки.
7. Корпоративна культура та її роль у корпоративному управлінні.
8. Сутність поняття етика бізнесу.
9. Механізми формування етичних цінностей корпорації.
10. Система корпоративного управління в Україні.
11. Форми державного регулювання ринку цінних паперів.
12. Роль і функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі.
13. Управління корпоративними правами держави.
14. Податкова політика в корпоративному секторі України.
15. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні. Види депозитарної діяльності та її суб'єкти.
16. Управління рухом акцій на первинних і вторинних ринках.
17. Фінансові посередники в системі корпоративного управління.
18. Основні організаційні форми фінансового посередництва.
19. Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика.
20. Система органів корпоративного управління.

21. Загальні збори акціонерів та їх повноваження.
22. Наглядова рада та причини її створення. Повноваження Наглядової ради.
23. Ревізійна комісія. Повноваження ревізійної комісії.
24. Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості в Кодексі корпоративної поведінки.
25. Конфлікти інтересів між учасниками корпоративних відносин.
26. Особливості стратегічного управління корпораціями.
27. Стратегічне управління як інструмент реалізації потенціалу корпоративного управління.
28. Сутність та критерії формування системи стратегічного моніторингу.
29. Зв'язок результатів моніторингу з цілями та стратегією корпорації.
30. Визначення цілей діяльності корпорацій.
31. Характеристика підходів та загальні закономірності встановлення корпоративних цілей.
32. Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань.
33. Рейтингові оцінки якості корпоративного управління.
34. Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління: показники зворотності банківських кредитів, акціонерна вартість і вартість «учасників».
35. Методичні підходи до визначення ефективності корпоративного управління.
36. Фактори підвищення ефективності корпоративного управління.
37. Показники та особливості оцінювання ефективності корпоративного управління.
38. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями.
39. Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління.
40. Організаційна ефективність: сутність, параметри та методи оцінки.
41. Ефективність корпоративного управління як досягнення балансу інтересів.
42. Корпоративна соціальна відповідальність: сутність та роль.
43. Етапи еволюції поняття корпоративної соціальної відповідальності(КСВ).
44. Принципи успішної корпоративної соціальної відповідальності.
45. Бізнес напрями корпоративної соціальної відповідальності.
46. Основні підходи до корпоративної соціальної відповідальності.
47. Моделі соціальної відповідальності(американська, європейська, азійська).
48. КСВ стратегія: сутність та основні складові.
49. Переваги на зовнішній арені та всередині країни, що надає для бізнесу реалізація корпоративної соціальної відповідальності?
50. Роль держави у просуванні принципів КСВ.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Сума		
Модуль 1			Модуль 2						
ЗМ №1		ЗМ №2						МКР	Реферат
T1	T2	T3	T4	T5	T6	5	5	50	100
7	7	7	7	6	6				

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); нормативні документи.

12. Рекомендована література**Базова**

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Редакція від 18.08.2012, підстава 5063-17
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Редакція від 15.08.2012, підстава 5043-17
3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Редакція від 12.07.2012, підстава 4969-17
4. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. Редакція від 18.12.2011, підстава 3384-17
5. Задохайло Д.В. Корпоративне управління : навч. посіб. / Д.В. Задохайло, О.Р. Кібенко, Г.В. Назарова. -Х. : Еспада, 2003. - 688 с.
6. Козаченко А.В. Корпоративное управление : учеб. для вузов / А.В. Козаченко, А.Е. Воронкова. - К. : Либра, 2004. - 368 с.
7. Кныш М.И. Стратегическое управление корпорациями/ М.И. Кныш, В.В. Пучков, Ю.П. Тютиков. - СПб. КультИнформПресс. - 2002. - 239 с.
8. Небова М.І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: навч. посіб. / М.І. Небова. - К. : Центр навч. л-ри, 2004. - 295 с.
9. Россинский В.И. Основы корпоративного управления : учеб. пособие/ В.И. Россинский. - Ростов н/Д: Феникс; Новосибирск: Сибирские соглашения, 2006. - 252 с.
10. Храброва Й.А. Корпоративное управление: вопросы интеграции. Аффилированные лица, организационное проектирование интеграционная динамика / Й.А. Храброва. - М. : Издат. Дом АЛЬПИНА, 2000.

11. Корпоративне управління : навч. посіб. / О.С. Кузьмін, Л.І. Чернобай, А.О. Босак та ін. - Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004.-172 с.
12. Корпоративный менеджмент : учеб. пособ. для вузов / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге, В.И. Шейн. - Омега-Л, 2010. -784 с.

Допоміжна

1. Белозерова С. Кодекс корпоративного управления: быть или не быть ему в Украине /С. Белозерова / Экономика, финансы, право. — 2002. № 2. С.15-16.
2. Білорус О. Г. Акціонерні товариства: організація і управління / О.Г. Білоус, В.І. Рогач. – К.: Техніка, 1992. – 144 с.
3. Бреддик У. Менеджмент в организации: Учеб. пособие. / У. Бреддик – М.: Инфра. – М.: 1997.– 65 с.
4. Вінник О. Господарські товариства і виробничі кооперативи. Правове становище. /О. Вінник. – К.: Знання, 1998. – 324 с.
5. Голіков В. І. Розвиток корпоратизму і корпоративних відносин в економіці України./ В.І. Голіков. – К.: Интекон. прогнозування, 2002.– 304 с.
6. Демб А. Корпоративне управління: віч-на-віч з парадоксами: Пер. з англ./ А. Демб — К., 1997. — 120 с.
7. Довгань Л.Є. Корпоративне управління. Навчальний посібник. / Л.Є. Довгань, В.В. Пастухова, Л.М. Савчук. – К.: Кондор, 2007.– 174 с.
8. Євтушевський В. А. Основи корпоративного управління: Навч. посіб. / В.А. Євтушевський — К.: Знання-Прес, 2002. — 317 с.
9. Забелин П. Основы корпоративного управления концернами. / П Забелин. – М.: ПРИОР, 1998. – 176 с.
10. Кашанини Т. В. Корпоративное право: Учеб. для вузов. / Т. В. Кашанини — М.: Издат. группа НОРМА– ИНФРА, 1999.– 815 с.
11. Міжнародні національні стандарти корпоративного управління: 36 кодексів та принципів. — К.: Проект «Корпоративний розвиток в Україні», 2003. — 247 с.
12. Мороз О.В. Корпоративне управління на підприємствах України: постприватизаційний етап еволюції: монографія. / О.В. Мороз, Н.П. Карачина, Т.М. Халімон Вінниця: УНІВЕР-СУМ. Вінниця, 2008. – 354 с.
13. Назарова Г.В. Організаційні структури управління корпораціями: Монографія. – 2-ге вид., допов. і переробл./ Г.В Назарова – Х.:ВД»ІНЖЕК», 2004.– 420 с.
14. Поважный А. С. Проблемы управления и организации деятельности акционерных обществ в Украине./ А.С. Поважный— Донецк: Дон-ГАУ, 2000. – 172 с.
15. Сірко А. Корпоративна власність у транзитивній економіці / А. Сірко // Економіка України. — 2002. — № 4. — С. 57—64.
16. Спивак В. Корпоративная культура./ В. Спивак. — СПб.: Питер, 1995.–318 с.
17. Штерн Г.Ю. Корпоративне управління: Навч. посібник для студентів / Г.Ю. Штерн спеціальності «Менеджмент організацій». – Харків ХНАМГ, 2005. – 243 с.

13. Інформаційні ресурси

1. «УКРІНФОРМ: БІЗНЕС – НОВИНИ»<http://info.dinau.com.ua>
2. Ukraine Business & Economy <http://www.oon.com.ua>
3. Офіційний сайт Держкомстату України <http://www.ukrstat.gov.ua>

4. «Електронні вісті» <http://www.elvisti.com>
5. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua>
6. Газети країн світу <http://www.dds.nl>
7. Преса України <http://www.brama.com/news/ukr.html>
8. Financial Times <http://www.ft.com>
9. Wall Street Journal (only with paid subscription) <http://www.wsj.com>
10. New York Times (Information About) <http://www.nytimes.com>
11. Вісник Національного банку України <http://www.bank.gov.ua>
12. Європа <http://www.eur.ru>
13. Комп&ньюн <http://www.maximum.com.ua>
14. Всесвітній банк <http://www.worldbank.org>
15. Європейський Союз <http://www.europa.eu.int>
16. Міжнародний валютний фонд (МВФ) <http://www.imf.org>
17. Сайт “Корпоративные финансы” <http://www.cfin.ru>
18. Сайт журналу “GAAP & IAS” <http://www.gaap.ru>

Маріупольський державний університет

Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри менеджменту

В.Я.Омельченко

“ _____ ” _____ 2018року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІІІ7 НДІІІ.2.2. КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

напрямок підготовки _____

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність **073 «Менеджмент» «Управління фінансово-економічною безпекою»**

073 «Менеджмент»

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

факультет _____

економіко-правовий

(назва факультету)

2018 - 2019

Робоча програма _____ Корпоративне управління _____ для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за напрямом підготовки _____, спеціальністю 8.18010014 «Управління
фінансово-економічною безпекою та 073 «Менеджмент»

_____ к.е.н., доцент Горбашевська М.О.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол № 1 від 28 серпня 2018 року

1. Опис навчальної дисципліни

Для студентів спеціалізації «Управління фінансово-економічної безпеки» (денна/заочна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань _____ (шифр і назва) Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)	за вибором	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>8.18010014 «Управління фінансово-економічною безпекою»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>реферативне дослідження</u>		Семестр	
Загальна кількість годин- 90		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 13 самостійної роботи студента - 26	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	Лекції	
		16 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	72 год.
Індивідуальні завдання			
-	-		
Вид контролю: <u>екзамен</u>			

Для студентів спеціалізації «Менеджмент» (денна/заочна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>07</u> <u>«Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва) Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)	<u>Нормативна</u>	
Модулів – 2	Спеціальність:	Рік підготовки:	

Змістових модулів – 2	073 «Менеджмент»	1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання реферативне дослідження	Спеціалізація: «Менеджмент організацій і адміністрування»	Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	ОС: <u>магістр</u>	Лекції	
		20 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		80 год.	96 год.
		Індивідуальні завдання	
		-	-
Вид контролю: екзамен			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 33,3%/66,7% для
заочної форми навчання – 20%/80%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою вивчення дисципліни «Корпоративне управління» є ознайомлення студентів із теоретичними основами корпоративного управління, інституційними та інформаційними інструментами забезпечення функціонування системи корпоративного управління на підприємствах.

Основними завданнями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів фаху з питань:

- застосування теоретичних аспектів корпоративного управління в практичній діяльності;
- використання основних елементів та принципів корпоративного контролю, механізм його здійснення в діяльності підприємств;
- застосування методів оцінки економічної ефективності корпоративного управління;
- формування системи органів корпоративного управління, принципів їх функціонування та форм підзвітності.

знати:

- принципи корпоративного управління;
- принципи організації та функціонування органів корпоративного управління;
- моделі корпоративного управління в сучасних умовах;
- основні елементи та принципи корпоративного контролю;

- методи оцінки економічної ефективності корпоративного управління.

вміти використовувати:

- теоретичні основи корпоративного управління;
- принципи корпоративного управління в сучасних умовах;
- особливості моделей корпоративного управління в сучасних умовах;
- міжнародний та вітчизняний досвід становлення;
- принципи та механізм функціонування найвищого рівня управління акціонерним товариством (загальні збори акціонерів, рада директорів, спостережна рада, ревізійні органи);
- права та обов'язки акціонерів, їх реалізація, дотримання та захист; порядок виплати дивідендів та проведення ефективної дивідендної політики;
- основні елементи та принципи корпоративного контролю, механізм його здійснення, а також основні процеси ринку корпоративного контролю (злиття та поглинання);
- природу корпоративних конфліктів, способи їх уникнення та урегулювання;
- умови та методи оцінки економічної ефективності корпоративного менеджменту на акціонерних товариствах;
- склад основних елементів та механізм формування корпоративної культури в сучасному акціонерному товаристві.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні аспекти системи корпоративного управління

Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління

Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання. Характеристика елементів корпоративного управління. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного співтовариства на їх узагальнення. Моделі корпоративних відносин: світовий досвід та особливості управління корпораціями в Україні. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу. Основні характеристики інтеграційних процесів, типи та форми інтегрування. Корпоративна культура та її роль у корпоративному управлінні. Різновиди організаційних об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки.

Тема 2. Зовнішня сфера корпоративного управління

Форми державного регулювання ринку цінних паперів. Роль і функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі. Управління корпоративними правами держави. Податкова політика в корпоративному секторі України. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні. Види депозитарної діяльності та її суб'єкти. Управління рухом акцій на первинних і вторинних ринках. Фінансові посередники в системі корпоративного управління. Основні організаційні форми фінансового посередництва.

Змістовий модуль 2. Особливості ефективної діяльності корпорацій

Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління

Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика. Система органів корпоративного управління. Загальні збори акціонерів та їх повноваження. Наглядова рада та причини її створення. Повноваження Наглядової ради. Ревізійна комісія. Повноваження ревізійної комісії. Правління та його повноваження. Порядок формування органів управління та їх кількісний склад. Порядок роботи органів управління. Трудові відносини з посадовими особами органів управління корпорації. Відповідальність посадових осіб органів управління акціонерного товариства. Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості в Кодексі корпоративної поведінки. Конфлікти інтересів між учасниками корпоративних відносин.

Тема 4. Стратегічне управління корпораціями

Особливості стратегічного управління корпораціями. Стратегічне управління як інструмент реалізації потенціалу корпоративного управління. Визначення параметрів системи стратегічного планування корпорації. Система погодження та затвердження стратегічних і поточних планових документів. Сутність та критерії формування системи стратегічного моніторингу. Зв'язок результатів моніторингу з цілями та стратегією корпорації. Визначення цілей діяльності корпорацій. Характеристика підходів та загальні закономірності встановлення корпоративних цілей. Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань.

Тема 5. Оцінювання ефективності корпоративного управління

Рейтингові оцінки якості корпоративного управління. Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління: показники зворотності банківських кредитів, акціонерна вартість і вартість «учасників». Методичні підходи до визначення ефективності корпоративного управління. Фактори підвищення ефективності корпоративного управління. Показники та особливості оцінювання ефективності корпоративного управління. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями. Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління. Організаційна ефективність: сутність, параметри та методи оцінки. Ефективність корпоративного управління як досягнення балансу інтересів.

Тема 6. Корпоративна соціальна відповідальність

Корпоративна соціальна відповідальність: сутність, значення. Основні підходи к розумінню сутності КСВ в сучасній економіці та суспільстві. Принципи успішної корпоративної соціальної відповідальності. Бізнес-напрямки та моделі корпоративної соціальної відповідальності. Стратегія корпоративної соціальної відповідальності. Роль держави у просуванні принципів КСВ.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти системи корпоративного управління												
Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління	18/14	2	2/2	-	-	14/10	20/16	2	2/2	-	-	16/12
Тема 2. Зовнішня сфера корпоративного управління	22/16	4	4/2	-	-	14/10	20/14	2	2/-	-	-	16/12
Разом за змістовим модулем 1	40/30	6	6/4	-	-	28/20	40/30	4	4/2	-	-	32/24
Змістовий модуль 2. Особливості ефективної діяльності корпорацій												
Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	16/12	2	2/-	-	-	12/10	20/14	2	2/-	-	-	16/12
Тема 4. Стратегічне управління корпораціями	20/16	4	4/2	-	-	12/10	20/14	2	2/-	-	-	16/12
Тема 5. Оцінювання ефективності корпоративного управління	22/16	4	4/2	-	-	14/10	20/16	2	2/2	-	-	16/12
Тема 6. Корпоративна соціальна відповідальність	22/16	4	4/2	-	-	14/10	20/16	2	2/2	-	-	16/12
Разом за змістовим модулем 2	80/60	14	14/6	-	-	52/40	80/60	8	8/4	-	-	64/48
Модуль 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120/90	20	20/10	-	-	80/60	120/90	12	12/6	-	-	96/72

5. Теми семінарських занять для студентів спеціальності 073 «Менеджмент»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні основи корпоративного управління	2/2
2.	Зовнішня сфера корпоративного управління	4/2
3.	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	2/2
4.	Стратегічне управління корпораціями	4/2
5.	Оцінювання ефективності корпоративного управління	4/2
6.	Корпоративна соціальна відповідальність	4/2
	Разом	20/12

5. Теми семінарських занять для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» «Управління фінансово-економічною безпекою»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні основи корпоративного управління	2/2
2.	Зовнішня сфера корпоративного управління	2/-
3.	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	-/-
4.	Стратегічне управління корпораціями	2/-
5.	Оцінювання ефективності корпоративного управління	2/2
6.	Корпоративна соціальна відповідальність	2/2
	Разом	10/6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Теоретичні основи корпоративного управління	14/10
2.	Зовнішня сфера корпоративного управління	14/10
3.	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	12/10
4.	Стратегічне управління корпораціями	12/10
5.	Оцінювання ефективності корпоративного управління	14/10
6.	Корпоративна соціальна відповідальність	14/10
	Разом	80/60

7. Індивідуальні завдання – реферативне дослідження

Тематика досліджень

1. Аналіз становища корпоративного управління в Україні.
2. Формування принципів корпоративного управління
3. Основні тенденції розвитку корпоративного управління в Україні.
4. Світовий досвід державного регулювання корпоративного сектора
5. Міжнародні стандарти практики корпоративного управління
6. Система корпоративного управління в США.
7. Система корпоративного управління в Німеччині.
8. Система корпоративного управління в Японії.
9. Корпоративна культура як чинник сучасного управління.
10. Корпоративна етика в Україні.
11. Особливості управління державними корпоративними правами в Україні.
12. Особливості формування і розвитку фондового ринку в Україні.
13. Методи управління цінними паперами акціонерного товариства.
14. Роль, види і стан фінансового посередництва в системі корпоративного управління на Україні.
15. Депозитарна система в Україні (особливості становлення і розвитку).
16. Про проблеми вдосконалення законодавства у сфері корпоративного управління.
17. Історія виникнення акціонерної форми господарювання.
18. Акціонерне товариство в системі правових інституцій.
19. Переваги і недоліки акціонерного товариства.

20. Акції, їх види і особливості обігу в Україні.
21. Контроль за фінансово-господарською діяльністю корпорацій
22. Антикризове управління в корпораціях
23. Вітчизняний і зарубіжний досвід застосування стратегічного управління корпораціями.
24. Основні принципи та форми стратегічного управління.
25. Особливості використання стратегічного планування в корпораціях.
26. Рейтинг корпоративного управління акціонерних товариств: порівняння світового та вітчизняного досвіду.
27. Оцінка якості корпоративного управління.
28. Корпоративна соціальна відповідальність та стратегічне управління підприємством.
29. Управління соціальними програмами компаній.
30. Аналіз ефективності корпоративних соціальних програм.

8. Методи навчання

Лекції (оглядові, тематичні, дискусії); робота в Інтернет; складання графічних схем, реферування, конспектування тощо.

9. Методи контролю

Поточне тестування; оцінка за проект; модульні контрольні роботи тощо.

Питання до екзамену

1. Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання.
2. Характеристика елементів корпоративного управління.
3. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного співтовариства на їх узагальнення.
4. Моделі корпоративних відносин: світовий досвід та особливості управління корпораціями в Україні.
5. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу.
6. Різновиди організаційних об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки.
7. Корпоративна культура та її роль у корпоративному управлінні.
8. Сутність поняття етика бізнесу.
9. Механізми формування етичних цінностей корпорації.
10. Система корпоративного управління в Україні.
11. Форми державного регулювання ринку цінних паперів.
12. Роль і функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
Антимонopolне регулювання в корпоративному секторі.
13. Управління корпоративними правами держави.
14. Податкова політика в корпоративному секторі України.
15. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні. Види депозитарної діяльності та її суб'єкти.
16. Управління рухом акцій на первинних і вторинних ринках.
17. Фінансові посередники в системі корпоративного управління.
18. Основні організаційні форми фінансового посередництва.
19. Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика.
20. Система органів корпоративного управління.
21. Загальні збори акціонерів та їх повноваження.
22. Наглядова рада та причини її створення. Повноваження Наглядової ради.

23. Ревізійна комісія. Повноваження ревізійної комісії.
24. Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості в Кодексі корпоративної поведінки.
25. Конфлікти інтересів між учасниками корпоративних відносин.
26. Особливості стратегічного управління корпораціями.
27. Стратегічне управління як інструмент реалізації потенціалу корпоративного управління.
28. Сутність та критерії формування системи стратегічного моніторингу.
29. Зв'язок результатів моніторингу з цілями та стратегією корпорації.
30. Визначення цілей діяльності корпорацій.
31. Характеристика підходів та загальні закономірності встановлення корпоративних цілей.
32. Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань.
33. Рейтингові оцінки якості корпоративного управління.
34. Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління: показники зворотності банківських кредитів, акціонерна вартість і вартість «учасників».
35. Методичні підходи до визначення ефективності корпоративного управління.
36. Фактори підвищення ефективності корпоративного управління.
37. Показники та особливості оцінювання ефективності корпоративного управління.
38. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями.
39. Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління.
40. Організаційна ефективність: сутність, параметри та методи оцінки.
41. Ефективність корпоративного управління як досягнення балансу інтересів.
42. Корпоративна соціальна відповідальність: сутність та роль.
43. Етапи еволюції поняття корпоративної соціальної відповідальності(КСВ).
44. Принципи успішної корпоративної соціальної відповідальності.
45. Бізнес напрями корпоративної соціальної відповідальності.
46. Основні підходи до корпоративної соціальної відповідальності.
47. Моделі соціальної відповідальності(американська, європейська, азійська).
48. КСВ стратегія: сутність та основні складові.
49. Переваги на зовнішній арені та всередині країни, що надає для бізнесу реалізація корпоративної соціальної відповідальності?
50. Роль держави у просуванні принципів КСВ.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Сума		
Модуль 1			Модуль 2						
ЗМ №1		ЗМ №2						МКР	Реферат
T1	T2	T3	T4	T5	T6	5	5	50	100
7	7	7	7	6	6				

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); нормативні документи.

12. Рекомендована література**Базова**

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Редакція від 18.08.2012, підстава 5063-17
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Редакція від 15.08.2012, підстава 5043-17
3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Редакція від 12.07.2012, підстава 4969-17
4. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. Редакція від 18.12.2011, підстава 3384-17
5. Задохайло Д.В. Корпоративне управління : навч. посіб. / Д.В. Задохайло, О.Р. Кібенко, Г.В. Назарова. -Х. : Еспада, 2003. - 688 с.
6. Козаченко А.В. Корпоративное управление : учеб. для вузов / А.В. Козаченко, А.Е. Воронкова. - К. : Либра, 2004. - 368 с.
7. Небова М.І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: навч. посіб. / М.І. Небова. - К. : Центр навч. л-ри, 2004. - 295 с.
8. Корпоративне управління : навч. посіб. / О.С. Кузьмін, Л.І. Чернобай, А.О. Босак та ін. - Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004.-172 с.
9. Корпоративный менеджмент : учеб. пособ. для вузов / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге, В.И. Шейн. - Омега-Л, 2010. -784 с.

Допоміжна

1. Белозерова С. Кодекс корпоративного управления: быть или не быть ему в Украине /С. Белозерова / Экономика, финансы, право. — 2002. № 2. С.15-16.
2. Голіков В. І. Розвиток корпоратизму і корпоративних відносин в економіці України./ В.І. Голіков. – К.: Інтекон. прогнозування, 2002.– 304 с.

3. Довгань Л.Є. Корпоративне управління. Навчальний посібник. / Л.Є. Довгань, В.В. Пастухова, Л.М. Савчук. – К.: Кондор, 2007.– 174 с.
4. Євтушевський В. А. Основи корпоративного управління: Навч. посіб. / В.А. Євтушевський — К.: Знання-Прес, 2002. — 317 с.
5. Міжнародні національні стандарти корпоративного управління: 36 кодексів та принципів. — К.: Проект «Корпоративний розвиток в Україні», 2003. — 247 с.
6. Мороз О.В. Корпоративне управління на підприємствах України: постприватизаційний етап еволюції: монографія. / О.В. Мороз, Н.П. Карачина, Т.М. Халімон Вінниця: УНІВЕР-СУМ. Вінниця, 2008. – 354 с.
7. Назарова Г.В. Організаційні структури управління корпораціями: Монографія. – 2-ге вид., допов. і переробл./ Г.В Назарова – Х.:ВД»ІНЖЕК», 2004.– 420 с.
8. Поважный А. С. Проблемы управления и организации деятельности акционерных обществ в Украине./ А.С. Поважный— Донецк: Дон-ГАУ, 2000. – 172 с.
9. Сірко А. Корпоративна власність у транзитивній економіці / А. Сірко // Економіка України. — 2002. — № 4. — С. 57—64.
10. Штерн Г.Ю. Корпоративне управління: Навч. посібник для студентів / Г.Ю. Штерн спеціальності «Менеджмент організацій». – Харків ХНАМГ, 2005. – 243 с.

13. Інформаційні ресурси

1. «УКРІНФОРМ: БІЗНЕС – НОВИНИ»<http://info.dinau.com.ua>
2. Ukraine Business & Economy <http://www.oon.com.ua>
3. Офіційний сайт Держкомстату України <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. «Електронні вісті» <http://www.elvisti.com>
5. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua>
6. Газети країн світу <http://www.dds.ni>
7. Преса України <http://www.brama.com/news/ukr.html>
8. Financial Times <http://www.ft.com>
9. Wall Street Journal (only with paid subscription) <http://www.wsj.com>
10. New York Times (Information About) <http://www.nytimes.com>
11. Вісник Національного банку України <http://www.bank.gov.ua>
12. Європа <http://www.eur.ru>
13. Комп&нбон <http://www.maximum.com.ua>
14. Всесвітній банк <http://www.worldbank.org>
15. Європейський Союз <http://www.europa.eu.int>
16. Міжнародний валютний фонд (МВФ) <http://www.imf.org>
17. Сайт “Корпоративные финансы” <http://www.cfin.ru>
18. Сайт журналу “GAAP & IAS” <http://www.gaap.ru>

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління

- 1.1 Історико-правові аспекти виникнення корпорацій. Еволюція корпорацій як організаційно-правових форм ведення бізнесу.
- 1.2. Сутність корпоративного управління.
- 1.3. Структурні елементи корпоративного управління.
 - 1.3.1. Суб'єкти корпоративного управління.
 - 1.3.2. Зовнішня сфера корпоративного регулювання.
 - 1.3.3. Елементи внутрішньої сфери корпоративного управління.
 - 1.3.4. Функції корпоративного управління.
- 1.4 Основні принципи корпоративного управління.
- 1.5. Моделі корпоративного управління.
- 1.6 Види та організаційні форми підприємств.
- 1.7 Корпорація як організаційно-правова форма об'єднання підприємств.

Література: 13,14,15,17,21,22,28,38

Тема 2. Зовнішня сфера корпоративного управління

- 2.1 Форми державного регулювання ринку цінних паперів.
- 2.2 Органи державного регулювання корпоративного сектору.
 - 2.2.1. Роль та функції Комісії з цінних паперів та фондового ринку.
 - 2.2.2. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі.
- 2.3. Управління державними корпоративними правами.
 - 2.3.1. Нормативна база функціонування державного корпоративного сектору.
 - 2.3.2. Суб'єкти управління державними підприємствами і корпоративними правами.
 - 2.3.3. Уповноважені особи в структурі управління державними корпоративними правами.
- 2.4. Податкова політика в корпоративному секторі України.

2.5 Роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні.

2.5.1. Суть депозитарної системи.

2.5.2 Види депозитарної діяльності та її суб'єкти.

2.6 Основні організаційні форми фінансового посередництва.

Література: 1,2,3,4,13,14,15,17,21,22,28,38

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОРПОРАЦІЙ

Тема 3. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління

3.1 Суб'єктний склад корпоративних правовідносин.

3.2 Компетенція загальних зборів: деякі практичні аспекти.

3.3 Наглядова рада і виконавчий орган.

3.4 Мета створення ревізійної комісії.

3.5 Особливості організації управління корпорацією.

3.5.1 Корпоративні норми в системі корпоративного управління.

3.5.2 Інформація в організації корпоративного управління.

3.5.3. Прийняття управлінських рішень в корпораціях.

3.6 Удосконалення діяльності органів управління корпорацією.

3.7 Теоретичні засади визначення конфліктів та конфліктних ситуацій.

3.8 Цільові конфлікти між учасниками корпоративних відносин.

3.9 Корпоративні конфлікти. Управління корпоративними конфліктами.

Література: 1,13,14,15,17,21,22,25,27,28,29,36,38

Тема 4. Стратегічне управління корпораціями

4.1 Визначення стратегічного планування та стратегії.

4.2. Принципи стратегічного планування.

4.3. Планування та реалізація стратегії.

4.4. Особливості розроблення та реалізації корпоративної стратегії.

4.5 Моделі стратегічного управління в корпораціях.

Література: 1,13,14,15,17,21,22,28,38

Тема 5. Оцінювання ефективності корпоративного управління

5.1. Рейтингові оцінки якості корпоративного управління.

5.2. Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління: показники зворотності банківських кредитів, акціонерна вартість і вартість «учасників».

5.3. Методичні підходи до визначення ефективності корпоративного управління.

5.4. Фактори підвищення ефективності корпоративного управління.

5.5. Показники та особливості оцінювання ефективності корпоративного управління.

5.6. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями.

5.7. Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління.

5.8. Організаційна ефективність: сутність, параметри та методи оцінки.

5.9. Ефективність корпоративного управління як досягнення балансу інтересів.

Література: 1,13,14,15,17,21,22,28,38

Тема 6. КСВ – корпоративна соціальна відповідальність

6.1. Загальне визначення корпоративної соціальної відповідальності.

6.2. Еволюція поняття корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).

6.3. Принципи успішної корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).

6.4. Український приклад КСВ – «Platinum Bank».

Література: 1,13,14,15,17,21,22,25,27,28,29,36,38

ЛІТЕРАТУРА

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Редакція від 18.08.2012, підстава 5063-17
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Редакція від 15.08.2012, підстава 5043-17
3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Редакція від 12.07.2012, підстава 4969-17
4. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. Редакція від 18.12.2011, підстава 3384-17
5. Акціонерні товариства. Організація та діяльність. – К.: Фонд державного майна України, 1997. – 344 с.
6. Белозерова С. Кодекс корпоративного управління: быть или не быть ему в Украине /С. Белозерова / Економіка, фінанси, право. — 2002. № 2. С.15-16.
7. Білорус О. Г. Акціонерні товариства: організація і управління / О.Г. Білоус, В.І. Рогач. – К.: Техніка, 1992. – 144 с.
8. Бреддик У. Менеджмент в организации: Учеб. пособие. / У. Бреддик – М.: Инфра. – М.: 1997.– 65 с.
9. Вінник О. Господарські товариства і виробничі кооперативи. Правове становище. /О. Вінник. – К.: Знання,1998. – 324 с.
10. Голіков В. І. Розвиток корпоратизму і корпоративних відносин в економіці України./ В.І. Голіков. – К.: Інтекон. прогнозування, 2002.– 304 с.
11. Горбатенко В. Акціонерні товариства: життя за новими правилами / В. Горбатенко // Круглий стіл. – 2003. – № 4(7). – с. 11-14.
12. Девіс С.М. Боротьба за вдосконалення всесвітнього корпоративного управління // Економ. реформи сьогодні. – 1999. – № 25. – с. 6-11.
13. Демб А. Корпоративне управління: віч-на-віч з парадоксами: Пер. з англ./ А. Демб — К., 1997. — 120 с.
14. Довгань Л.Є. Корпоративне управління. Навчальний посібник. / Л.Є. Довгань, В.В. Пастухова, Л.М. Савчук. – К.: Кондор, 2007.– 174 с.
15. Євтушевський В. А. Основи корпоративного управління: Навч. посіб. / В.А. Євтушевський — К.: Знання-Прес, 2002. — 317 с.

16. Забелин П. Основы корпоративного управления концернами. / П. Забелин. – М.: ПРИОР, 1998. – 176 с.
17. Задихайло Д.В. Корпоративне управління: навч. посіб. / Д.В. Задихайло, О.Р. Кібенко, Г.В. Назарова. -Х.: Еспада, 2003. - 688 с.
18. Збірник ситуаційних вправ із корпоративного управління / за ред. В. Ряботи.– К.: Століття, 1999.– с.188.
19. Кашанини Т. В. Корпоративное право: Учеб. для вузов. / Т. В. Кашанини — М.: Издат. группа НОРМА– ИНФРА, 1999.– 815 с.
20. Кныш М.И. Стратегическое управление корпорациями/ М.И. Кныш, В.В. Пучков, Ю.П. Тютиков. - СПб. КультИнформПресс. - 2002. - 239 с.
21. Козаченко А.В. Корпоративное управление: учеб. для вузов / А.В.Козаченко, А.Е. Воронкова. - К. : Либра, 2004. - 368 с.
22. Корпоративне управління : навч. посіб. / О.С. Кузьмін, Л.І. Чернобай, А.О. Босак та ін. - Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка»,2004.-172 с.
23. Корпоративный менеджмент: учеб. пособ. для вузов / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге, В.И. Шейн. - Омега-Л, 2010. -784 с.
24. Майборода Т. Актуальні питання корпоративного управління / Т. Майборода // Цінні папери України. – 2001. — № 32. – С 8.
25. Міжнародні національні стандарти корпоративного управління: 36. кодексів та принципів. — К.: Проект «Корпоративний розвиток в Україні», 2003. — 247 с.
26. Мороз О.В. Корпоративне управління на підприємствах України: постприватизаційний етап еволюції: монографія. / О.В. Мороз, Н.П. Карачина, Т.М. Халімон Вінниця: УНІВЕР-СУМ. Вінниця, 2008. – 354 с.
27. Назарова Г.В. Організаційні структури управління корпораціями: Монографія. – 2-ге вид., допов. і переробл./ Г.В Назарова – Х.:ВД»ІНЖЕК», 2004.– 420 с.
28. Небова М.І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: навч. посіб. / М.І. Небова. - К.: Центр навч. л-ри, 2004. - 295 с.

29. Оскольський В. Удосконалення корпоративного управління як засіб залучення інвестицій за допомогою механізмів фондового ринку / В. Оскольський // Економіка України. – 2006. – № 8 – С.4– 10.
30. Парсяк В. Актуальні аспекти інтеграції у сфері малого підприємництва / В. Парсяк // Економіст. — 2002. — № 1. — С 33—35.
31. Пішпек С Про ефективне управління корпоративною власністю / С. Пішпек // Економіка України. — 2001. — № 2. — С. 86-88.
32. Поважный А. С. Проблемы управления и организации деятельности акционерных обществ в Украине./ А.С. Поважный— Донецк: Дон-ГАУ, 2000. – 172 с.
33. Россинский В.И. Основы корпоративного управления : учеб. пособие/ В.И. Россинский. - Ростов н/Д: Феникс; Новосибирск: Сибирские соглашения, 2006. - 252 с.
34. Сірко А. Корпоративна власність у транзитивній економіці / А. Сірко // Економіка України. — 2002. — № 4. — С. 57—64.
35. Сірко А. Специфіка становлення моделі корпоративного управління в економіці України / А. Сірко // Вісн. Терноп. акад. нар. Госп-ва. – 2002. – № 7/3. – С 77-80.
36. Спивак В. Корпоративная культура./ В. Спивак. — СПб.: Питер, 1995.—318 с.
37. Храброва Й.А. Корпоративное управление: вопросы интеграции. Аффилированные лица, организационное проектирование интеграционная динамика / Й.А. Храброва. - М. : Издат. Дом АЛЬПИНА, 2000.
38. Штерн Г.Ю. Корпоративне управління: Навч. посібник для студентів / Г.Ю. Штерн спеціальності 7.050 „Менеджмент організацій”. – Харків ХНАМГ, 2005. – 243 с.

**ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

У ході самостійної роботи студент працює за такими напрямками:

- вивчення лекційного матеріалу та рекомендованої літератури;
- підготовка за наведеними контрольними запитаннями до семінарських занять;
- у ході вивчення тем курсу самостійний контроль знань за наведеними нижче запитаннями та завданнями;
- підготовка проблемних запитань до дискусії у групі;
- підготовка логіко-схематичного конспекту за темами курсу.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАВДАННЯ

№ з/п	Назва теми
1	<p><i>Тема 1. Теоретичні основи корпоративного управління</i></p> <p>1. Визначити відмінні риси корпоративного управління та загального менеджменту.</p> <p>2. Проаналізувати різні підходи до визначення «корпоративне управління» і скласти перелік форм господарювання, визначених законодавчими актами України. Визначити, які з форм господарювання по своїх ознаках можна віднести до корпоративних.</p> <p>3. Оцінити особливості, країни розповсюдження, учасників, структуру володіння акціями, моніторинг діяльності, форми фінансування, склад ради директорів, порядок розкриття інформації і т.д. відповідних моделей корпоративного управління.</p> <p>4. Проаналізувати та надати оцінку досвіду корпоративного управління в постсоціалістичних країнах.</p> <p>5. Скласти кодекс поведінки ВАТ</p>
2	<p><i>Тема 3. Зовнішня сфера корпоративного управління</i></p> <p>1. Вивчити суть агентської теорії, оцінити еволюцію акціонерної форми господарювання на прикладі окремих країн і регіонів світу. Вивчити особливості формування акціонерного сектору в Україні.</p> <p>2. Визначити особливості управління державними корпоративними правами в Україні.</p>

	<p>3. Розкрити зміст поняття акції, їх види і особливості обігу в Україні.</p> <p>4. Охарактеризувати статутний капітал як основу створення і функціонування корпорації.</p> <p>5. Надати характеристику власному капіталу акціонерного товариства: склад, оптимальна структура, методи оцінки.</p> <p>6. Розкрийте особливості формування, розподіл і використання прибутку АТ.</p> <p>7. Чим характеризується захист прав акціонерів: правові і економічні основи.</p> <p>8. Визначити роль, види і стан фінансового посередництва в системі корпоративного управління на Україні.</p> <p>9. Надайте характеристику фінансовому моніторингу корпоративних утворень.</p> <p>10. Визначити проблеми і перспективи продажів найкрупніших пакетів акцій на фондовому ринку України.</p> <p>11. Які існують проблеми вдосконалення законодавства у сфері корпоративного управління.</p> <p>12. Охарактеризуйте «Положення про надання позик і забезпечення житлом акціонерних товариствах».</p>
3	<p><i>Тема 4. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління</i></p> <p>1. Вивчити суть агентської теорії, оцінити еволюцію акціонерної форми господарювання на прикладі окремих країн і регіонів світу. Вивчити особливості формування акціонерного сектору в Україні.</p> <p>2. Історія виникнення акціонерної форми господарювання.</p> <p>3. Визначити порядок створення і проблеми розвитку корпоративного сектору в Україні.</p> <p>4. Проаналізувати динаміку кількості відкритих та закритих акціонерних товариств в Україні за останні п'ять років (представити результати в таблиці). Виявити тенденцію зміни частки відкритих акціонерних товариств (відобразити на круговій діаграмі). Побудувати таблицю «Порівняльна характеристика ВАТ та ЗАТ» за аспектами: 1) система управління; 2) капітал; 3) засновники.</p> <p>5. Охарактеризувати органи управління акціонерним товариством. Відобразити практику регулювання конфліктів інтересів у акціонерному товаристві.</p>

	<p>6. Описати порядок оформлення трудових відносин з членами органів управління ВАТ та умови оплати праці посадових осіб, (форми оформлення трудових відносин, види та форми оплати праці).</p> <p>7. Описати політику та порядок сплати дивідендів в АТ. За останні два роки привести розрахунки дивідендів по акціях.</p> <p>8. Проаналізувати в розрізі регіонів України темпи розвитку корпорації (АТ) за останні п'ять років. Результати представити в таблиці. Скласти таблицю, в якій відобразити частку АТ за галузями економіки.</p> <p>9. Порівняти методи та форми дивідендної політики на підприємствах України.</p> <p>10. Проаналізувати порядок роботи правління АТ: автономність роботи членів правління, взаємодія в інтересах єдиної стратегії товариства, підготовка та проведення засідань правління, відповідальність членів правління.</p> <p>11. Дослідити форми залучення та формування фінансових ресурсів АТ (цінні папери, умови їх використання, види).</p> <p>12. Здійснити порівняльний аналіз прав акціонерів різних країн.</p> <p>13. Які існують методи вирішення кризових ситуацій між менеджментом і найнятими робітниками в системі корпоративного управління.</p> <p>14. Розкрийте сутність менеджменту вищої ланки: правове закріплення прав і обов'язків, методи стимулювання їх роботи в корпоративному секторі.</p>
4	<p>Тема 6. Корпоративна соціальна відповідальність</p> <p>Надайте характеристику положенням про персонал акціонерного товариства та про інтелектуальну власність в акціонерному товаристві.</p>

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Задача 1. Відкрите акціонерне товариство “Вінницяxлїб” випустило одну тисячу привілейованих акцій номіналом 10 грн. Мінімальний річний прибуток при емісії акцій було оголошено рівним 25% від їх номіналу. Чистий прибуток товариства складає 5000 грн. Визначити мінімальну суму, яку товариство повинно сплатити кожного року у вигляді дивідендів за привілейованими акціями та прибуток на звичайні акції

Задача 2. В оголошенні ВАТ “2-й Харківський авторемзавод” зазначено, що дивіденди за його акціями за рік складуть 20% річних за звичайними акціями і 30% за привілейованими акціями. Визначити суму дивіденду на привілейовану акцію номіналом 5 грн. і одну звичайну номіналом 1 грн. Визначити дивідендний вихід, якщо дохід на звичайну акцію складає 0,2 грн.

Задача 3. У річному звіті ВАТ “Державний еспортно-їмпортний банк України” за поточний рік наведені наступні дані на одну акцію (у грн.): ціна за книгами – 27,67; діапазон ринкових цін протягом року – 33,275-8,125; дохід на акцію – 1,56. Визначити діапазон зміни протягом року цінності акції та коефіцієнт котирування.

Задача 4. У газеті «Цінні папери України» були наведені в травні місяці поточного року наступні дані про акції ВАТ “Дніпроважмаш”: номінал акції 10 грн., курсова вартість – 4,3 грн., сума дивіденду на акцію за III квартал попереднього року – 5 грн. Визначити цінність акції та коефіцієнт її котирування, якщо весь прибуток на акцію був сплачений у вигляді дивіденду.

Задача 5. Визначити цінність акції та коефіцієнт її котирування, якщо дивідендний вихід ВАТ “Чернігівавтодеталь” складає 50%. За даними поточного року на акції номіналом 10 грн. курсова вартість – 4,3 грн., сума дивіденду на акцію за III квартал попереднього року складає 5 грн.

Задача 6. Акції ВАТ “Харківський тракторний завод” номіналом 10 грн. продавалися на початку року за курсовою вартістю 40 грн. Дивіденд за рік був

оголошений у розмірі 10% річних. Визначити реальну прибутковість за рівнем дивідендів акцій, куплених на початку року.

Задача 7. ЗАТ “Київський суднобудівний-судноремонтний завод” на акції номіналом 10 грн., курсова вартість яких на початку року була рівна 40 грн., сплатила за рік дивіденди в розмірі 14% річних. Курс долара на початку року складав 1,6 грн./\$. Визначити реальну прибутковість за рівнем дивіденду акцій.

Задача 8. ВАТ “Севастопольський морський завод” на акції номіналом 1 грн., курсова вартість яких на початку року становила 2 грн., виплачувала дивіденди щокварталу за ставками 13, 16, 20 і 26% річних відповідно. Курс долара на початку року складав 1,6 грн./\$, а в кінці кожного наступного кварталу - 1,8, 2,1, 2,3 і 2,5 грн./\$ відповідно. Визначити реальну прибутковість за рівнем дивіденду акцій, куплених на початку року.

Задача 9. Облігації ВАТ “Київський мотоциклетний завод” номіналом 25 грн. продається за ціною 24,5 грн. Визначити курс облігацій. Як зміниться ціна облігацій, якщо курс облігацій зменшиться на 5%.

Задача 10. Курс короткострокових облігацій корпорації “Прем’єр-фінанс” номіналом 100 грн. дорівнює 77,5. Визначити ціну облігацій. Як зміниться курс облігацій, якщо ціна на облігації збільшиться на 10%.

Задача 11. Прибуток за облігаціями товариства з обмеженою відповідальністю “Промислове паливно-енергетична компанія”(м.Київ) номіналом 10 грн. виплачується два рази на рік, виходячи з 45% річних. Визначити суму прибутку при кожній виплаті. Як зміниться прибуток якщо виплати будуть чотири рази на рік з розрахунку 50% річних.

Задача 12. Державні короткострокові облігації номіналом 1 тис. грн. і терміном обертання 91 день продаються за курсом 87,5. Визначити суму прибутку від покупки 10 облігацій та прибутковість фінансової операції для розрахункової кількості днів у році, рівної 365.

Задача 13. 5 облігацій ВАТ “Київцемент” номіналом 10 тис. грн. і терміном 10 років куплені за курсом 94. Відсотки за облігаціями виплачуються в кінці терміну за складною ставкою 25% річних. Визначити загальний прибуток від фінансової операції та її прибутковість.

Задача 14. Дивіденд на акцію ВАТ “Страхова компанія “Династія”” компанії за рік склав 4,5 грн. Банківська ставка за вкладами дорівнює 10% річних. Винагорода за ризик покупцю за прогнозованими даними може бути 5%, 10% або 15%. Визначити теоретичну ціну акції.

Задача 15. Акції ВАТ “Вінницясервіспостач” були куплені за ціною 2,5 грн. за півроку до виплати дивіденду. Дивіденд за акціями за рік був проголошений у розмірі 10% річних. Після оголошення про виплату дивідендів курс акцій склав 2,8 грн. Визначити поточну прибутковість акцій у вигляді ефективної ставки відсотків

**ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ НАВЧАЛЬНИХ
ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ**

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання.
2. Характеристика елементів корпоративного управління.
3. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного співтовариства на їх узагальнення.
4. Моделі корпоративних відносин: світовий досвід та особливості управління корпораціями в Україні.
5. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу.
6. Різновиди організаційних об'єднань корпоративного типу в різних секторах економіки.
7. Корпоративна культура та її роль у корпоративному управлінні.
8. Сутність поняття етика бізнесу.
9. Механізми формування етичних цінностей корпорації.
10. Система корпоративного управління в Україні.
11. Форми державного регулювання ринку цінних паперів.
12. Роль і функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі.
13. Управління корпоративними правами держави.
14. Податкова політика в корпоративному секторі України.
15. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні.
Види депозитарної діяльності та її суб'єкти.
16. Управління рухом акцій на первинних і вторинних ринках.
17. Фінансові посередники в системі корпоративного управління.
18. Основні організаційні форми фінансового посередництва.
19. Ключові учасники корпоративних відносин: світовий досвід та вітчизняна практика.
20. Система органів корпоративного управління.
21. Загальні збори акціонерів та їх повноваження.
22. Наглядова рада та причини її створення. Повноваження Наглядової ради.

- 23.Ревізійна комісія. Повноваження ревізійної комісії.
- 24.Заходи щодо забезпечення інформаційної прозорості в Кодексі корпоративної поведінки.
- 25.Конфлікти інтересів між учасниками корпоративних відносин.
- 26.Особливості стратегічного управління корпораціями.
- 27.Стратегічне управління як інструмент реалізації потенціалу корпоративного управління.
- 28.Сутність та критерії формування системи стратегічного моніторингу.
- 29.Зв'язок результатів моніторингу з цілями та стратегією корпорації.
- 30.Визначення цілей діяльності корпорацій.
- 31.Характеристика підходів та загальні закономірності встановлення корпоративних цілей.
- 32.Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань.
- 33.Рейтингові оцінки якості корпоративного управління.
- 34.Критерії фінансової оцінки якості різних систем корпоративного управління: показники зворотності банківських кредитів, акціонерна вартість і вартість «учасників».
- 35.Методичні підходи до визначення ефективності корпоративного управління.
- 36.Фактори підвищення ефективності корпоративного управління.
- 37.Показники та особливості оцінювання ефективності корпоративного управління.
- 38.Напрями підвищення ефективності управління корпораціями.
- 39.Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління.
- 40.Організаційна ефективність: сутність, параметри та методи оцінки.
- 41.Ефективність корпоративного управління як досягнення балансу інтересів.
- 42.Корпоративна соціальна відповідальність:сутність та роль.
- 43.Етапи еволюції поняття корпоративної соціальної відповідальності(КСВ).
- 44.Принципи успішної корпоративної соціальної відповідальності.

45. Бізнес напрямки корпоративної соціальної відповідальності.
46. Основні підходи до корпоративної соціальної відповідальності.
47. Моделі соціальної відповідальності (американська, європейська, азійська).
48. КСВ стратегія: сутність та основні складові.
49. Переваги на зовнішній арені та всередині країни, що надає для бізнесу реалізація корпоративної соціальної відповідальності?
50. Роль держави у просуванні принципів КСВ.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Аналіз становища корпоративного управління в Україні.
2. Формування принципів корпоративного управління.
3. Основні тенденції розвитку корпоративного управління в Україні.
4. Світовий досвід державного регулювання корпоративного сектора
5. Міжнародні стандарти практики корпоративного управління
6. Система корпоративного управління в США.
7. Система корпоративного управління в Німеччині.
8. Система корпоративного управління в Японії.
9. Корпоративна культура як чинник сучасного управління.
10. Корпоративна етика в Україні.
11. Особливості управління державними корпоративними правами в Україні.
12. Особливості формування і розвитку фондового ринку в Україні.
13. Методи управління цінними паперами акціонерного товариства.
14. Роль, види і стан фінансового посередництва в системі корпоративного управління на Україні.
15. Депозитарна система в Україні (особливості становлення і розвитку).
16. Про проблеми вдосконалення законодавства у сфері корпоративного управління.
17. Історія виникнення акціонерної форми господарювання.
18. Акціонерне товариство в системі правових інституцій.
19. Переваги і недоліки акціонерного товариства.
20. Акції, їх види і особливості обігу в Україні.
21. Контроль за фінансово-господарською діяльністю корпорацій
22. Антикризове управління в корпораціях
23. Вітчизняний і зарубіжний досвід застосування стратегічного управління корпораціями.
24. Основні принципи та форми стратегічного управління.
25. Особливості використання стратегічного планування в корпораціях.

26. Рейтинг корпоративного управління акціонерних товариств: порівняння світового та вітчизняного досвіду.
27. Оцінка якості корпоративного управління.
28. Корпоративна соціальна відповідальність та стратегічне управління підприємством.
29. Управління соціальними програмами компанії.
30. Аналіз ефективності корпоративних соціальних програм.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

- 1) Корпоративне управління це:
 - a) діяльність по управлінню корпоративними правами
 - b) цілеспрямоване управління всіма грошовими потоками підприємства, тобто процес управління формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів суб'єкта господарювання з метою досягнення його фінансово-економічних цілей
 - c) податковий менеджмент та складання фінансової звітності
 - d) підготовка фінансового та інвестиційного плану суб'єкта господарювання
- 2) Основними цілями корпоративного управління є:
 - a) забезпечення прав та інтересів власників корпоративних прав
 - b) максимізація рентабельності
 - c) мінімізація ризику
 - d) вірно все вищенаведене
- 3) Корпоративна власність являє собою:
 - a) власність фізичної особи;
 - b) власність юридичної особи;
 - c) власність держави;
 - d) власність групи осіб.
- 4) Система управління, що характеризуються широкою акціонерною власністю, вплив на прийняття рішень більшою мірою залежить від менеджерів, застосування різних форм перехоплення контролю за корпорацією має назву:
 - a) аутсайдерська;
 - b) інсайдерська;
 - c) корпоративна;
 - d) функціональна.
- 5) Інсайдерська система управління характерна для:
 - a) Європи;

- b) США;
 - c) Японії;
 - d) Великобританії.
- 6) Тенденції до «поліпшення» фінансової звітності є недоліком:
- a) японської моделі корпоративного управління;
 - b) німецької моделі корпоративного управління;
 - c) англо-американської моделі корпоративного управління.
- 7) Суб'єктами корпоративного управління можуть бути:
- a) окремі громадяни;
 - b) власники та менеджмент окремого підприємства;
 - c) державні та недержавні органи;
 - d) усі зазначені.
- 8) Японська модель корпоративного управління орієнтована на:
- a) індивідуалізм і конкуренцію всередині компаній;
 - b) залучення міжнародних експертів до вдосконалення діяльності компаній;
 - c) соціальну єдність усіх учасників акціонерного товариства;
 - d) усі відповіді правильні.
- 9) Ключовими учасниками англо-американської моделі корпоративного управління є:
- a) банки;
 - b) рада директорів;
 - c) акціонери;
 - d) держава.
- 10) Система управління, що характеризується широкою акціонерною власністю, коли вплив на прийняття рішень значною мірою залежить від менеджерів, застосування різних форм перехоплення контролю за корпорацією, має назву:
- a) аутсайдерська;
 - b) інсайдерська;

- c) корпоративна;
 - d) функціональна.
- 11) Німецька модель корпоративного управління характеризується:
- a) однорівневим управлінням;
 - b) дворівневим управлінням;
 - c) трирівневим управлінням;
 - d) немає правильної відповіді.
- 12) Головним об'єктом корпоративного управління є:
- a) акціонери;
 - b) органи державної влади;
 - c) акціонерні товариства;
 - d) підприємства всіх форм власності.
- 13) Не є Принципом корпоративного управління ОЕСР:
- a) права акціонерів;
 - b) обов'язки виконавчого органу;
 - c) справедливе ставлення до акціонерів;
 - d) обов'язки ради директорів.
- 14) До основних Принципів корпоративного управління Європейського Банку реконструкції і розвитку відносять:
- a) прозорість розкриття інформації;
 - b) кумулятивне голосування;
 - c) взаємини з громадськістю;
 - d) наявність корпоративного секретаря.
- 15) Кодекс корпоративного управління являє собою:
- a) зведення стандартів, що добровільно приймаються, і внутрішніх норм, встановлюючих і регулюючих порядок корпоративних стосунків;
 - b) законодавчий документ, регулюючий корпоративне управління;
 - c) статутний договір акціонерного суспільства;
 - d) суспільний меморандум.

- 16) Ким підготовлені і затверджені Принципи корпоративного управління України:
- Верховною радою України;
 - Кабінетом Міністрів України;
 - Державною комісією з цінних паперів і фондового ринку;
 - Фондом державного майна в Україні.
- 17) Що таке інсайдерська інформація відповідно до Принципів корпоративного управління України:
- інформація про акціонерів товариства;
 - інформація про емітента цінних паперів, його цінні папери та угоди з ними, яка одночасно є істотною і не є оприлюдненою та розкриття якої вплине або може вплинути на ринкову вартість цих цінних паперів чи розмір доходу за ними;
 - інформація про членів наглядової ради та виконавчого органу товариства;
 - інформація про фінансовий стан товариства.
- 18) Відповідно до Принципів корпоративного управління України наглядова рада обирається та відкликається:
- ревізійною комісією акціонерного товариства;
 - виконавчим органом акціонерного товариства;
 - загальними зборами акціонерів;
 - Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.
- 19) До зовнішніх елементів корпоративного управління не відносяться:
- державні органи загальної та спеціальної компетенції;
 - механізми ринкового контролю;
 - засоби масової інформації;
 - норми та процедури взаємовідносин власників.
- 20) Фондовий ринок – це:
- ринок корпоративних цінних паперів;
 - ринок деривативів;

- c) ринок цінних паперів;
 - d) ринок акцій.
- 21) Емітент – це:
- a) фінансовий посередник;
 - b) власник корпоративних прав;
 - c) менеджер акціонерного товариства;
 - d) особа, що випускає цінні папери.
- 22) Одним з основних учасників фондового ринку є:
- a) інвестор;
 - b) акціонер;
 - c) фізична особа-підприємець;
 - d) місцеві ради.
- 23) Депозитарна діяльність являє собою:
- a) діяльність з визначення взаємних зобов'язань щодо операцій із цінними паперами та розрахунків за ними;
 - b) діяльність з надання послуг щодо зберігання цінних паперів та/або обліку прав власності на цінні папери, а також обслуговування операцій із цінними паперами;
 - c) діяльність, що здійснюється за винагороду компанією з управління активами на підставі відповідного договору про управління активами, які належать інвесторам на праві власності;
 - d) діяльність з купівлі-продажу цінних паперів.
- 24) Інструментами фондового ринку виступають:
- a) фінансові посередники;
 - b) нормативні документи;
 - c) торговці цінними паперами;
 - d) цінні папери.
- 25) Цінний папір без установленого терміну обігу, що засвідчує пайову участь у статутному фонді акціонерного товариства, підтверджує членство в акціонерному товаристві та право на участь в управлінні ним, дає право

його власникові на одержання частини прибутку у вигляді дивіденду, а також на участь у розподілі майна при ліквідації акціонерного товариства, має назву:

- a) облігація;
- b) приватизаційний сертифікат;
- c) акція;
- d) вексель.

26) До пайових цінних паперів в Україні відносять:

- a) облігації;
- b) векселі;
- c) сертифікати ФОН;
- d) акції.

27) За порядком розміщення виділяють наступні види цінних паперів:

- a) емісійні – неемісійні;
- b) іменні – ордерні;
- c) іпотечні - приватизаційні;
- d) пайові – боргові.

28) Боргові цінні папери – це цінні папери:

- a) випуск яких забезпечений іпотечним покриттям і які засвідчують право власників на отримання від емітента належних ним коштів;
- b) які засвідчують відносини позики і передбачають зобов'язання емітента сплатити в певний термін кошти відповідно до зобов'язання;
- c) цінні папери, які надають їх власнику право розпоряджатися майном, зазначеним у цих документах;
- d) бездокументарні цінні папери.

29) Сертифікат ФОН відноситься до:

- a) боргових цінних паперів;
- b) приватизаційних цінних паперів;
- c) іпотечних цінних паперів;
- d) похідних цінних паперів.

- 30) Акція – це:
- a) іменний цінний папір, який засвідчує майнові права її власника, що стосуються акціонерного товариства;
 - b) цінний папір, що засвідчує внесення її власником грошей, визначає відносини позики між її власником та емітентом;
 - c) цінний папір іноземних емітентів;
 - d) похідний цінний папір.
- 31) Котирування акцій це:
- a) механізм визначення та/або фіксації ринкової ціни цінного паперу
 - b) механізм визначення ринкової ціни цінного паперу
 - c) ціна пропозиції цінного паперу
 - d) ціна на момент закриття біржі
- 32) Емітентом акцій в Україні можуть бути:
- a) товариства з обмеженою відповідальністю;
 - b) повні товариства;
 - c) консорціуми;
 - d) акціонерні товариства.
- 33) Згідно зі Законом України «Про акціонерні товариства» частина привілейованих акцій у розмірі статутного капіталу акціонерного товариства не може перевищувати:
- a) 10%
 - b) 15%
 - c) 20%
 - d) 25%.
- 34) Пакет акцій «40% + 1 акція» відноситься до:
- a) абсолютного;
 - b) вирішального;
 - c) блокуючого;
 - d) ініціативного.
- 35) Корпоративні інвестиційні фонди – це:

- a) активи, які належать інвесторам на праві спільної пайової власності і знаходяться в управлінні компанією з управління активами (КУА);
 - b) інститути спільного інвестування, які створюються у формі відкритого акціонерного товариства і здійснюють виключно діяльність зі спільного інвестування;
 - c) недиверсифіковані інститути спільного інвестування;
 - d) венчурні фонди.
- 36) Опціон відноситься до:
- a) боргових цінних паперів;
 - b) приватизаційних цінних паперів;
 - c) пайових цінних паперів;
 - d) похідних цінних паперів.
- 37) «ІРО» – це:
- a) первинне публічне розміщення цінних паперів;
 - b) випуск єврооблігацій;
 - c) випуск сертифікатів ФОН;
 - d) випуск ваучерів.
- 38) Перші акціонерні товариства виникли:
- a) наприкінці XVII століття;
 - b) у середині XV століття;
 - c) на початку XXI століття;
 - d) наприкінці XX століття.
- 39) Із позиції акціонера корпоративне управління є:
- a) управління, яке сприяє тому, щоб вкладення не були пов'язані зі значними ризиками та забезпечували довгострокові гарантії збереження та збільшення вкладеного капіталу;
 - b) процес забезпечення виживання компанії та її безперервного розвитку;
 - c) політика та практична діяльність наглядової ради компанії, що сприяє захисту прав акціонерів – її власників;

- d) процес управління, спрямований на ефективне та раціональне використання ресурсів і націлений на отримання прибутку.
- 40) Не є зацікавленими особами акціонерного товариства:
- a) акціонери;
 - b) кредитори;
 - c) персонал;
 - d) менеджмент.
- 41) У публічному акціонерному товаристві засновник – це:
- a) акціонер;
 - b) менеджер;
 - c) особа, що підписує статутний договір;
 - d) представник громадськості.
- 42) Євроакціонери – це:
- a) зацікавлені особи;
 - b) консультаційна фірма;
 - c) аудиторська компанія;
 - d) конфедерація асоціацій європейських акціонерів.
- 43) Кількість незалежних членів у складі наглядової ради згідно з Принципами корпоративного управління України має складати:
- a) 25%;
 - b) 30%
 - c) 35%
 - d) 40%.
- 44) Корпоративний секретар призначається та підпорядковується відповідно до Принципів корпоративного управління України:
- a) акціонерам;
 - b) наглядовій раді;
 - c) виконавчому органу;
 - d) ревізійній комісії.

- 45) Як часто виконавчий орган акціонерного товариства згідно з Принципами корпоративного управління України повинен звітувати перед наглядовою радою:
- a) один раз у півроку;
 - b) щорічно;
 - c) не рідше одного разу на три місяці;
 - d) кожен місяць.
- 46) Посадові особи органів товариства відповідно до Принципів корпоративного управління України не мають права на:
- a) доступ до інформації акціонерного товариства;
 - b) отримання заробітної платні;
 - c) участі в засідання органів товариства;
 - d) використовувати у власних інтересах чи інтересах третіх осіб майно товариства.
- 47) Повідомлення акціонерів про проведення загальних зборів акціонерів згідно з Принципами корпоративного управління України має бути зроблено не пізніше:
- a) 30 днів до дати їх проведення;
 - b) 35 днів до дати їх проведення;
 - c) 40 днів до дати їх проведення;
 - d) 45 днів до дати їх проведення.
- 48) Внутрішній контроль в акціонерному товаристві згідно з Принципами корпоративного управління України здійснюють:
- a) наглядова рада (через аудиторський комітет ради);
 - b) ревізійна комісія;
 - c) служба внутрішнього аудиту;
 - d) всі вищезначені органи.
- 49) Акціонерне товариство являє собою:

- a) господарське товариство, що має статутний фонд, розділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями лише своїм майном;
 - b) господарське товариство, статутний фонд якого розділений на частки визначених установчими документами розмірів і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники цього товариства несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників;
 - c) господарське товариство, що має статутний фонд, розділений на певну кількість акцій однакової номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями лише майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю товариства, у межах вартості належних їм акцій;
 - d) господарське товариство, в якому один або декілька учасників здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і несуть за його зобов'язаннями додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном, на яке згідно із законом може бути обернене стягнення (повні учасники), а інші учасники присутні в діяльності товариства лише своїми вкладками (вкладники).
- 50) До видів господарських об'єднань в Україні не відноситься:
- a) картель;
 - b) асоціація;
 - c) корпорація;
 - d) концерн.
- 51) Установчим документом акціонерного товариства в Україні є:
- a) колективний договір;
 - b) статут;
 - c) протокол установчих зборів;
 - d) інструкція з техніки безпеки.

- 52) Мінімальний розмір статутного фонду акціонерного товариства в Україні складає:
- a) 2500 мінімальні заробітні платні;
 - b) 2000 мінімальні заробітні платні;
 - c) 1550 мінімальні заробітні платні;
 - d) 1250 мінімальні заробітні платні.
- 53) Право акціонера придбавати розміщені товариством прості акції пропорційно частці належних йому простих акцій у загальній кількості простих акцій має назву:
- a) переважне право;
 - b) загальнообов'язкове право;
 - c) національне право;
 - d) акціонерне право.
- 54) У структуру управління акціонерним товариством в Україні не входить:
- a) загальні збори акціонерів;
 - b) рада директорів;
 - c) правління;
 - d) ревізійна комісія.
- 55) Загальні збори акціонерів мають кворум за умови:
- a) реєстрації акціонерів, що володіють в сукупності 30% голосуючих акцій;
 - b) реєстрації акціонерів, що володіють в сукупності 50% голосуючих акцій;
 - c) реєстрації акціонерів, що володіють в сукупності 60% голосуючих акцій;
 - d) реєстрації акціонерів, що володіють в сукупності 80% голосуючих акцій;
- 56) У товаристві з кількістю акціонерів – власників простих акцій товариства понад 100 осіб голосування з питань порядку денного загальних зборів проводиться:
- a) за допомогою підймання рук;
 - b) за допомогою запрошення на загальні збори;
 - c) з використанням мандатів;
 - d) з використанням бюлетенів для голосування.

- 57) В Україні використовується модель наглядової ради:
- a) унітарна;
 - b) аутсайдерська;
 - c) система подвійних рад;
 - d) інсайдерська.
- 58) Відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства» до складу наглядової ради в товариствах з кількістю акціонерів – власників простих акцій від 100 до 1000 осіб повинні входити не менше ніж:
- a) 9 осіб;
 - b) 7 осіб;
 - c) 5 осіб;
 - d) 3 особи.
- 59) Виконавчий орган акціонерного товариства підзвітний :
- a) загальним зборам акціонерів;
 - b) наглядовій раді;
 - c) загальним зборам акціонерів та незалежному ревізорів;
 - d) загальним зборам акціонерів та наглядовій раді.
- 60) Не можуть бути членами ревізійної комісії:
- a) акціонер;
 - b) член наглядової ради;
 - c) член виконавчого органу;
 - d) корпоративний секретар.
- 61) До суб'єктів управління державними корпоративними правами відносять:
- a) Верховну Раду України;
 - b) Міністерство фінансів України;
 - c) Фонд державного майна України;
 - d) Секретаріат Президента.
- 62) Відповідальний представник управління державними корпоративними правами призначається з числа:

- a) членів наглядової ради підприємства;
 - b) акціонерів;
 - c) членів правління;
 - d) співробітників підприємства.
- 63) Перевірка фінансового стану товариства, виявлення резервів покращення економічного стану відноситься до компетенцій:
- a) загальних зборів акціонерів;
 - b) правління;
 - c) наглядової ради;
 - d) ревізійної комісії.
- 64) Перевірка фінансової документації відноситься до компетенцій:
- a) загальних зборів акціонерів;
 - b) правління;
 - c) наглядової ради;
 - d) ревізійної комісії.
- 65) Перевірка дотримання порядку оплати акцій акціонерами, передбаченого установчими документами відноситься до компетенцій:
- a) загальних зборів акціонерів;
 - b) правління;
 - c) наглядової ради;
 - d) ревізійної комісії.
- 66) Інвестиційна політика (Investment Policy) це:
- a) складова інвестиційного процесу, що полягає у визначенні цілей інвестора, зокрема, його бажаного співвідношення ризик/доходність.
 - b) оцінка ефективності портфелю цінних паперів
 - c) формування портфелю цінних паперів, коригування портфелю, оцінка ефективності портфелю цінних паперів
 - d) визначення суми, яку планується інвестувати
- 67) Дисконтування це:

- a) вимірник ступеня узгодженості змін двох випадкових величин, аналогічно з коваріацією
 - b) статистична модель залежності між двома випадковими величинами, при якій одна з них вважається лінійно пов'язаною з іншою
 - c) величина відхилення ймовірних результатів від очікуваного значення випадкової величини
 - d) процес обчислення приведеної вартості заданого потоку платежів
- 68) Модель оцінки фінансових активів CAPM це:
- a) статистична модель залежності між двома випадковими величинами, при якій одна з них вважається лінійно пов'язаною з іншою
 - b) рівноважна модель ціноутворення, коли очікувана доходність цінного паперу є лінійною функцією до чутливості даного паперу до змін доходності ринкового портфелю.
 - c) проста лінійна модель, що виражає зв'язок між доходністю цінного паперу і доходністю ринкового індексу
 - d) метод капіталізації доходу, застосований для оцінки простих акцій, визначення їх внутрішньої (дійсної) вартості.
- 69) Види ризику
- a) активний
 - b) систематичний
 - c) специфічний
 - d) систематичний (ринковий), несистематичний (специфічний)
- 70) Систематичний ризик (systematic risk) це:
- a) ризик акцій, якого можна уникнути шляхом диверсифікації.
 - b) ризик, пов'язаний із політичною ситуацією
 - c) ризик акцій, що визначається загальноекономічними факторами.
 - d) процентний ризик
- 71) Показник P/B (Price to Book) розраховується як:
- a) відношення ринкової ціни акції до вартості активів, які припадають на одну акцію;

- b) відношення ринкової ціни акції до чистого прибутку на акцію;
- c) відношення ринкової ціни акції до виручки на одну акцію;
- d) визначається різниця цін на кінець і початок періоду, додається до отриманих за період дивідендів і ділиться на ціну акцій на початок періоду;

72) Показник P/S (Price to Sales) розраховується як:

- a) відношення ринкової ціни акції до вартості активів, які припадають на одну акцію;
- b) відношення ринкової ціни акції до чистого прибутку на акцію;
- c) відношення ринкової ціни акції до виручки на одну акцію;
- d) визначається різниця цін на кінець і початок періоду, додається до отриманих за період дивідендів і ділиться на ціну акцій на початок періоду;

73) Згідно з Мілтоном Фрідманом корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) являє собою:

- a) згоду корпоративного сектора з необхідністю управління та поліпшення економічної, екологічної та соціальної взаємодії компаній на всіх можливих рівнях (корпоративному, регіональному і глобальному);
- b) діяльність, що спрямована на збільшення прибутку у відкритій вільній конкуренції без обману і шахрайства;
- c) вільний вибір компанії на користь зобов'язання підвищувати добробут суспільства, реалізуючи відповідні підходи до ведення бізнесу та виділяючи корпоративні ресурси;
- d) немає правильної відповіді.

74) Позитивні якості КСВ для бізнесу полягають у:

- a) забезпеченні низьких конкурентних переваг;
- b) забезпеченні підвищення рівня життя громадян;
- c) сприянні розбудови партнерства між приватним та державним секторами;
- d) забезпеченні підвищення рівня життя окремих верст суспільства.

- 75) У який період часу КСВ набула повсюдного поширення в:
- a) 60-х рр. XX ст.;
 - b) 70-х рр. XX ст.;
 - c) 80-х рр. XX ст.;
 - d) 90-х рр. XX ст.
- 76) Що послужило причиною становлення і розвитку ідей корпоративної соціальної відповідальності в суспільстві:
- a) глобалізація;
 - b) світова криза;
 - c) антикорпоративні настрої;
 - d) глобальне потепління.
- 77) «Sweatshop» – це:
- a) фінансова організація;
 - b) мережа супермаркетів;
 - c) організація, що характеризується високою соціальною відповідальністю;
 - d) організація, де застосовують екстремальну експлуатацію, що характеризується шкідливими умовами праці, приниженням людської гідності та порушенням основних прав людини.
- 78) Філіпп Котлер виділив:
- a) 3 типи корпоративних соціальних ініціатив;
 - b) 6 типів корпоративних соціальних ініціатив;
 - c) 10 типів корпоративних соціальних ініціатив;
 - d) 25 типів корпоративних соціальних ініціатив.
- 79) Форум соціального відповідального бізнесу Україні розглядає КСВ як:
- a) узгодження корпоративного сектора з необхідністю управління та поліпшення економічної, екологічної та соціальної взаємодії компаній¹³ на всіх можливих рівнях (корпоративному, регіональному і глобальному);
 - b) діяльність, що спрямована на збільшення прибутку у відкритій вільній конкуренції без обману і шахрайства;

- c) вільний вибір компанії в інтересах зобов'язання підвищувати добробут суспільства, реалізуючи відповідні підходи до ведення бізнесу та виділяючи корпоративні ресурси;
 - d) відповідальне ставлення будь-якої компанії до власного продукту або послуги, до його споживачів, працівників, партнерів, а також активна соціальна позиція компанії щодо гармонічного співіснування, взаємодії та постійного діалогу із суспільством, участь у вирішенні нагальних соціальних проблем.
- 80) Корпоративний соціальний маркетинг являє собою:
- a) просування соціально значимої проблеми;
 - b) зміну суспільної поведінки;
 - c) корпоративна філантропія;
 - d) волонтерську роботу на благо суспільства.
- 81) Організація N щороку жертвує певну суму грошових коштів інтернату «Сонечко». Який це тип соціальної ініціативи:
- a) добродійний маркетинг;
 - b) корпоративна філантропія;
 - c) корпоративний соціальний маркетинг;
 - d) добродійний маркетинг.
- 82) Українська корпорація «Артеріум», що займається випуском лікарських препаратів, модернізувала котельні підприємств, що дозволило звести до мінімуму викиди забруднюючих речовин в атмосферу. При цьому було використано тип соціальної ініціативи:
- a) соціально відповідальні підходи до ведення бізнесу;
 - b) корпоративна філантропія;
 - c) корпоративний соціальний маркетинг;
 - d) добродійний маркетинг.
- 83) Який тип корпоративної соціальної відповідальності найбільше використовується в Україні:
- a) корпоративний соціальний маркетинг;

- b) корпоративна філантропія;
- c) волонтерська робота;
- d) немає правильної відповіді.

84) Скільки організацій в Україні є підписантами Глобального договору ООН щодо КСВ:

- a) жодна;
- b) десять;
- c) понад сто сорок;
- d) понад двісті.

85) Позитивні якості КСВ для держави полягають у:

- a) забезпеченні низьких конкурентних переваг;
- b) забезпеченні підвищення рівня життя громадян;
- c) забезпеченні підвищення рівня життя окремих верст суспільства.
- d) сприянні розбудови партнерства між приватним та державним секторами.

86) Філіпп Котлер розглядає КСВ як:

- a) узгодження корпоративного сектора з необхідністю управління та поліпшення економічної, екологічної та соціальної взаємодії компаній на всіх можливих рівнях (корпоративному, регіональному і глобальному);
- b) вільний вибір компанії на користь зобов'язання підвищувати добробут суспільства, реалізуючи відповідні підходи до ведення бізнесу та виділяючи корпоративні ресурси;
- c) діяльність, що спрямована на збільшення прибутку у відкритій вільній конкуренції без обману і шахрайства;
- d) немає правильної відповіді.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Варіант 1

1. Сутність корпоративного управління та його роль у процесі господарювання.
2. Форми державного регулювання ринку цінних паперів.
3. Особливості визначення корпоративної місії та забезпечення її взаємозв'язку з місіями корпоративних формувань.

Варіант 2

1. Характеристика елементів корпоративного управління.
2. Роль і функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
3. Характеристика підходів та загальні закономірності встановлення корпоративних цілей.

Варіант 3

1. Принципи корпоративного управління та вплив міжнародного співтовариства на їх узагальнення
2. Управління корпоративними правами держави.
3. Фактори підвищення ефективності корпоративного управління.

Варіант 4

1. Моделі корпоративних відносин: світовий досвід та особливості управління корпораціями в Україні.
2. Сутність та роль депозитарної системи в корпоративному регулюванні.
3. Показники та особливості оцінювання ефективності корпоративного управління.

Варіант 5

1. Еволюція формування корпоративної форми організації бізнесу.
2. Система органів корпоративного управління

3. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями

Варіант 6

1. Наглядова рада та причини її створення
2. Організаційна ефективність: сутність, параметри та методи оцінки
3. Методичні підходи до визначення ефективності корпоративного управління.

Варіант 7

1. Корпоративна культура та її роль у корпоративному управлінні.
2. Ревізійна комісія. Повноваження ревізійної комісії
3. Корпоративна соціальна відповідальність: сутність та роль

Варіант 8

1. Сутність поняття етика бізнесу
2. Конфлікти інтересів між учасниками корпоративних відносин
3. Принципи успішної корпоративної соціальної відповідальності

Варіант 9

1. Механізми формування етичних цінностей корпорації
2. Особливості стратегічного управління корпораціями
3. Моделі соціальної відповідальності(американська, європейська, азійська).

Варіант 10

1. Система корпоративного управління в Україні
2. Сутність та критерії формування системи стратегічного моніторингу.
3. КСВ стратегія: сутність та основні складові.

**ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ,
ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ**

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Редакція від 18.08.2012, підстава 5063-17
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Редакція від 15.08.2012, підстава 5043-17
3. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. Редакція від 12.07.2012, підстава 4969-17
4. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. Редакція від 18.12.2011, підстава 3384-17
5. Акціонерні товариства. Організація та діяльність. – К.: Фонд державного майна України, 1997. – 344 с.
6. Белозерова С. Кодекс корпоративного управління: быть или не быть ему в Украине /С. Белозерова / Економіка, фінанси, право. — 2002. № 2. С.15-16.
7. Білорус О. Г. Акціонерні товариства: організація і управління / О.Г. Білоус, В.І. Рогач. – К.: Техніка, 1992. – 144 с.
8. Бреддик У. Менеджмент в организации: Учеб. пособие. / У. Бреддик – М.: Инфра. – М.: 1997.– 65 с.
9. Вінник О. Господарські товариства і виробничі кооперативи. Правове становище. /О. Вінник. – К.: Знання,1998. – 324 с.
10. Голіков В. І. Розвиток корпоратизму і корпоративних відносин в економіці України./ В.І. Голіков. – К.: Інтекон. прогнозування, 2002.– 304 с.
11. Горбатенко В. Акціонерні товариства: життя за новими правилами / В. Горбатенко // Круглий стіл. – 2003. – № 4(7). – с. 11-14.
12. Девіс С.М. Боротьба за вдосконалення всесвітнього корпоративного управління // Економ. реформи сьогодні. – 1999. – № 25. – с. 6-11.
13. Демб А. Корпоративне управління: віч-на-віч з парадоксами: Пер. з англ./ А. Демб — К., 1997. — 120 с.
14. Довгань Л.Є. Корпоративне управління. Навчальний посібник. / Л.Є. Довгань, В.В. Пастухова, Л.М. Савчук. – К.: Кондор, 2007.– 174 с.

15. Євтушевський В. А. Основи корпоративного управління: Навч. посіб. / В.А. Євтушевський — К.: Знання-Прес, 2002. — 317 с.
16. Забелин П. Основы корпоративного управления концернами. / П. Забелин. — М.: ПРИОР, 1998. — 176 с.
17. Задихайло Д.В. Корпоративне управління: навч. посіб. / Д.В. Задихайло, О.Р. Кібенко, Г.В. Назарова. -Х.: Еспада, 2003. - 688 с.
18. Збірник ситуаційних вправ із корпоративного управління / за ред. В. Ряботи.— К.: Століття, 1999.— с.188.
19. Кашанини Т. В. Корпоративное право: Учеб. для вузов. / Т. В. Кашанини — М.: Издат. группа НОРМА– ИНФРА, 1999.— 815 с.
20. Кныш М.И. Стратегическое управление корпорациями/ М.И. Кныш, В.В. Пучков, Ю.П. Тютиков. - СПб. КультИнформПресс. - 2002. - 239 с.
21. Козаченко А.В. Корпоративное управление: учеб. для вузов / А.В.Козаченко, А.Е. Воронкова. - К. : Либра, 2004. - 368 с.
22. Корпоративне управління : навч. посіб. / О.С. Кузьмін, Л.І. Чернобай, А.О. Босак та ін. - Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка»,2004.-172 с.
23. Корпоративный менеджмент: учеб. пособ. для вузов / И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге, В.И. Шейн. - Омега-Л, 2010. -784 с.
24. Майборода Т. Актуальні питання корпоративного управління / Т. Майборода // Цінні папери України. — 2001. — № 32. — С 8.
25. Міжнародні національні стандарти корпоративного управління: 36. кодексів та принципів. — К.: Проект «Корпоративний розвиток в Україні», 2003. — 247 с.
26. Мороз О.В. Корпоративне управління на підприємствах України: постприватизаційний етап еволюції: монографія. / О.В. Мороз, Н.П. Карачина, Т.М. Халімон Вінниця: УНІВЕР-СУМ. Вінниця, 2008. — 354 с.
27. Назарова Г.В. Організаційні структури управління корпораціями: Монографія. — 2-ге вид., допов. і переробл./ Г.В Назарова — Х.:ВД»ІНЖЕК», 2004.— 420 с.

28. Небова М.І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: навч. посіб. / М.І. Небова. - К.: Центр навч. л-ри, 2004. - 295 с.

29. Оскольський В. Удосконалення корпоративного управління як засіб залучення інвестицій за допомогою механізмів фондового ринку / В. Оскольський // Економіка України. – 2006.– № 8 – С.4– 10.

30. Парсяк В. Актуальні аспекти інтеграції у сфері малого підприємництва / В. Парсяк // Економіст. — 2002. — № 1. — С 33—35.

31. Пішпек С Про ефективне управління корпоративною власністю / С. Пішпек // Економіка України. — 2001. — № 2. — С. 86-88.

32. Поважный А. С. Проблемы управления и организации деятельности акционерных обществ в Украине./ А.С. Поважный— Донецк: Дон-ГАУ, 2000. – 172 с.

33. Россинский В.И. Основы корпоративного управления : учеб. пособие/ В.И. Россинский. - Ростов н/Д: Феникс; Новосибирск: Сибирские соглашения, 2006. - 252 с.

34. Сірко А. Корпоративна власність у транзитивній економіці / А. Сірко // Економіка України. — 2002. — № 4. — С. 57—64.

35. Сірко А. Специфіка становлення моделі корпоративного управління в економіці України / А. Сірко // Вісн. Терноп. акад. нар. Госп-ва. – 2002. – № 7/3. – С 77-80.

36. Спивак В. Корпоративная культура./ В. Спивак. — СПб.: Питер, 1995.–318 с.

37. Храброва Й.А. Корпоративное управление: вопросы интеграции. Аффилированные лица, организационное проектирование интеграционная динамика / Й.А. Храброва. - М. : Издат. Дом АЛЬПИНА, 2000.

38. Штерн Г.Ю. Корпоративне управління: Навч. посібник для студентів / Г.Ю. Штерн спеціальності 7.050 „Менеджмент організацій”. – Харків ХНАМГ, 2005. – 243 с.

**ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ БІБЛІОТЕКИ ПО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ НАВЧАЛЬНИМИ ПІДРУЧНИКАМИ
(ПОСІБНИКАМИ) З ДИСЦИПЛІНИ**

з/п	Найменування навчальної дисципліни	Автор підручника (навчального посібника тощо)	Найменування підручника (навчального посібника тощо)	Найменування видавництва, рік видання	Кількість примірників
1	2	3	4	5	6
1.	Корпоративне управління	І. А. Ігнат'єва, О. І. Гарафонова	Корпоративне управління : підручник /	К. : Центр учбової літератури, 2013. - 600 с.	15
		Б. М. Андрушків, С. П. Черничинець	Корпоративне управління : навчальний посібник	К. : Кондор, 2011. - 528 с.	5
		О. В. Бондар- Підгурська, А. О. Глебова	Ділове адміністрування (корпоративне управління) : навчальний посібник	К. : Ліра-К, 2015. - 487 с.	11
		Л.Є. Довгань, В.В. Пастухова, Л.М. Савчук	Корпоративне управління : навчальний посібник /	К. : Кондор, 2007. - 180 с.	2
		Т.Л. Мостенська, В.О. Новак, М.Г. Луцький, Ю.Г. Симоненко	Корпоративне управління : підручник /	К. : Каравела, 2008. - 384 с.	1
		Н.С. Орлова	Корпоративне управління (у схемах і таблицях) : навчальний посібник	Львів : Магнолія 2006, 2010. – 209 с.	2
		О. С. Поважний, Н. С. Орлова, А. О. Харламова	Корпоративне управління : підручник /	К. : Кондор, 2014. - 244 с.	10
		.Г. Полонский, С.В. Белоусова, А.М. Белоусов	Корпоративное управление в непроизводственной сфере : учебное пособие /	Херсон : Олді- плюс, 2003. – 460 с.	1
		А.В. Черезов, Т.Б. Рубинштейн	Корпоративное управление : научное издание /	М. : Экономика, 2006. - 478 с.	1
		М. П. Мальська, Н. Л. Мандюк, Ю. С. Занько	Корпоративне управління: теорія та практика : підручник/	К. : Центр учбової літератури, 2012. - 360 с.	4

ЗМІСТ

1. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
3. НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ
4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ
5. ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
6. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ
7. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ, ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ
8. ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ БІБЛІОТЕКИ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ НАВЧАЛЬНИМИ ПІДРУЧНИКАМИ (ПОСІБНИКАМИ) З ДИСЦИПЛІНИ